

SAMEN. VANZELFSPREKEND.
ZONDER GRENZEN
STRATEGISCH INITIATIEF
ENERGIE & CO₂-ARME ECONOMIE

INTERREG PARTNERS

 Ministerie van Economische Zaken	 Ministerium für Wirtschaft, Energie, Industrie, Mittelstand und Handwerk des Landes Nordrhein-Westfalen	 Niedersächsische Staatskanzlei	 provincie groningen	 PROVINCIE FLEVOLAND
 provincie Overijssel	 provincie limburg	 provinsje fryslân provincie fryslân	 EDR	 EUREGIO
 Provincie Noord-Brabant	 provincie Gelderland	 provincie Drenthe	 RHEIN-WAAL EUREGIO	 euregio rhein-maas-noord rijn-maasnoord

Uitgegeven door:
Gemeenschappelijk INTERREG-Secretariaat

c/o Euregio Rhein-Waal
Emmericher Str. 24
47533 Kleve, Duitsland

Tel +49 (0)2821 7930 29

info@deutschland-nederland.eu
www.deutschland-nederland.eu

Het strategisch initiatief “Energie & CO₂-arme economie” is opgesteld door een expertgroep met vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, de wetenschap en de overheid en goedgekeurd door het Comité van Toezicht van het INTERREG-programma Deutschland-Nederland.

Stand
01-06-2015

Vormgeving
wueins concept GmbH

Foto's
istockphoto.com/AndreasWeber [voorpagina]
KfW-Bildarchiv / photothek.net [pag. 5]
istockphoto.com/GibsonPictures [pag. 6]

25 JAAR INTERREG – GRENSOVERSCHRIJDENDE PROJECTEN IN HET NEDERLANDS-DUITSE GRENSGEBIED

Sinds de jaren '90 worden met de INTERREG-programma's grensoverschrijdende projecten in de Nederlands-Duitse grensregio ondersteund. Voor de periode 2014-2020 stelt de EU-Commissie opnieuw subsidiemiddelen ter beschikking. Voor het INTERREG-programma Deutschland-Nederland gaat het om een bedrag van meer dan 220 miljoen euro.

Met aanvullende middelen van publieke en private partners wordt voor de genoemde periode gerekend op een investeringsvolume van bijna 450 miljoen euro. Dit bedrag wordt voornamelijk ingezet om de grensoverschrijdende innovatiekracht in het programmagebied (zie kaartje op pag. 4) te verhogen. De beschikbare middelen zullen daarom in eerste instantie worden ingezet voor projecten, die:

- + *kennistransfer, valorisatie en productinnovatie grensoverschrijdend vormgeven.*

- + *het midden- en kleinbedrijf - als drijvende economische kracht van het grensgebied - meenemen in de samenwerking.*

- + *grensoverschrijdende samenwerking tussen partners via netwerken en clusters stimuleren en duurzame samenwerkingsverbanden creëren.*

SUCCESVOLLE SAMENWERKING SINDS DE JAREN '90

INTERREG Deutschland-Nederland

Met oog op de programmadoelstellingen worden bijzondere eisen gesteld aan INTERREG-projecten binnen een van de strategische initiatieven, die aanspraak willen maken op ondersteuning door het INTERREG-programma Deutschland-Nederland:

- + *Er worden alleen samenwerkingsprojecten met minstens één projectpartner uit Nederland en uit Duitsland gesubsidieerd.*

- + *Het grensoverschrijdende karakter van het project blijkt onder andere uit de samenwerking tussen de projectpartners uit beide landen op volgende manieren: gemeenschappelijke uitwerking, gemeenschappelijke uitvoering, gemeenschappelijke financiering en personele samenwerking.*

- + *Er worden bij voorkeur projecten goedgekeurd waaraan overwegend MKB'ers als partners deelnemen en die bovendien vraaggestuurd opgezet zijn.*

- + *Activiteiten op het gebied van "human capital" (versterking van het potentiaal aan vakmensen ter bevordering van innovaties) kunnen worden gesubsidieerd, als deel/module binnen innovatieve projecten en ook als zelfstandige projecten.*

- + *Potentieelanalyses/haalbaarheidsstudies/simulaties, die een onderbouwing en een basis voor besluitvorming over verdere potentiële grensoverschrijdende activiteiten vormen, kunnen worden gesubsidieerd. Bij de aanvraag van een dergelijk project moet duidelijk worden, tot welke verdere activiteiten/consequenties de mogelijke resultaten kunnen leiden.*

Niet subsidiabel zijn activiteiten op het gebied van fundamenteel onderzoek. Criteria en eisen aan projecten binnen het strategisch initiatief "Energie & CO₂-arme economie" worden verderop beschreven.

FÖRDERGEBIET
 INTERREG V A
 DEUTSCHLAND-
 NEDERLAND
 SUBSIDIEGEBIED

1 WILHELMSHAVEN	7 MÜNSTER
2 EMDEN	8 DUISBURG
3 DELFZIJL EN OMGEVING	9 KREFELD
4 STADT OLDENBURG	10 DÜSSELDORF
5 DELMENHORST	11 MÖNCHENGLADBACH
6 STADT OSNABRÜCK	

KWALITEITSEISEN VOOR PROJECTEN IN HET KADER VAN HET STRATEGISCH INITIATIEF "ENERGIE & CO₂-ARME ECONOMIE"

Alle projecten die in het kader van het INTERREG-programma Deutschland-Nederland worden gerealiseerd moeten aan bepaalde inhoudelijke en structurele criteria (zie hoofdstuk 1) voldoen.

Aan grensoverschrijdende projecten, die in het kader van het strategische initiatief "Energie & CO₂-arme economie" worden uitgevoerd, worden bovendien nog aanvullende kwaliteitseisen gesteld. Hiermee moet al bij de ontwikkeling van het project rekening worden gehouden:

- + *Hoe hoog – realistisch gezien – is het CO₂-reduceringspotentieel van het project?*

- + *Welke consequenties hebben het project en de bijhorende activiteiten voor de energiesector (financieel, structureel,...)?*

- + *Welke kansen biedt de innovatie voor de markt en in het bijzonder voor de deelnemende MKB'ers? Wordt er op het marktperspectief ingegaan?*

- + *Beschikt het project over een businessplan en is ook een business case voorzien?*

- + *In hoeverre heeft een innovatie nut/meerwaarde voor de burger/consument? Hoe wordt gewaarborgd dat de innovatie door de burger/consument/gebruiker geaccepteerd en gebruikt wordt?*

- + *Het project en/of de resultaten moeten in hoge mate overdraagbaar zijn (bijv. binnen andere regio's)*

- + *Als het om een modelproject of pilot gaat zijn energetische saneringsmaatregelen bij gebouwen subsidiabel.*

- + *In hoeverre draagt het project bij aan de gewenste energietransitie, kijkend naar de energiesector?*

Bij de genoemde punten gaat het om aanvullende criteria die **geen reden tot uitsluiting** zijn. De criteria dienen er in het controle- en goedkeuringstraject toe om de inhoudelijke kwaliteit van een project beter te kunnen beoordelen en kunnen als hulpmiddel bij het opstellen van projecten worden gebruikt.

WWW.DEUTSCHLAND-NEDERLAND.EU

Meer info vindt u op www.deutschland-nederland.eu

ENERGIE & CO₂-ARME ECONOMIE – CENTRALE UITDAGINGEN EN DOELSTELLINGEN VOOR HET PROGRAMMAGEBIED

De reductie van het primaire energieverbruik, de uitbreiding van hernieuwbare energieën en de reductie van de CO₂-uitstoot zijn zowel voor Nederland als voor Duitsland centrale politieke doelstellingen.

In beide landen wordt de energiesector daarom sinds meerdere jaren met ingrijpende veranderingen geconfronteerd: In toenemende mate neemt men afscheid van conventionele, centraal opgewekte en gedistribueerde energiedragers en focust zich meer op alternatieve, decentraal opgewekte energiedragers. Energiebedrijven hebben steeds minder de rol van een nutsbedrijf en worden meer en meer verantwoordelijk voor het hele systeem. Consumenten worden tegelijkertijd producenten.

Ondanks verschillende en in toenemende mate decentrale energiebronnen heeft de zekerheid en stabiliteit van de energievoorziening hoogste prioriteit bij de burger en het bedrijfsleven. Deze combinatie leidt tot complexe problemen, die om een antwoord vragen.

In principe zijn deze doelstellingen op het gebied van klimaat en energie alleen haalbaar, als

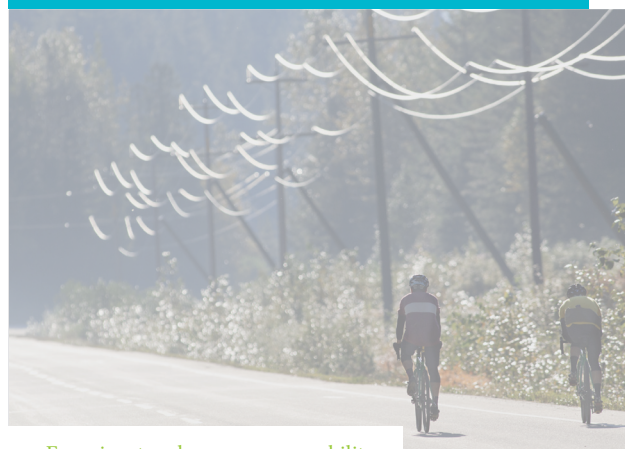
- + technologieën en processen op het gebied van alternatieve en decentrale energieopwekking, -opslag en -transport worden ontwikkeld en geoptimaliseerd,
- + de beschikbare energie in de bebouwde omgeving en in bedrijven zo efficiënt mogelijk wordt ingezet,
- + en verkeer/mobiliteit in de landelijke en stedelijke omgeving in de toekomst “groener” worden

Dit betekent dat alleen die technologieën en innovaties een kans op de markt hebben, die door de consument voldoende geaccepteerd worden. Hiertoe zouden bijvoorbeeld energiebesparingen tegelijkertijd ook een verbetering van het comfort voor de consument moeten opleveren. Als een innovatie niet “acceptabel” is zal het effect voor de doelstellingen op het gebied van klimaatbescherming en energie zeer gering zijn.

Aansluitend aan het samenwerkingsprogramma INTERREG V Deutschland-Nederland dienen de projecten, die in het kader van het strategisch initiatief “Energie & CO₂-arme economie” worden uitgevoerd, volgende centrale doelstellingen na te streven:

- + *Hernieuwbare energie kostenefficiënter en daardoor rendabeler maken*

STRATEGISCH INITIATIEF ENERGIE & CO₂-ARME ECONOMIE

Energienetwerken en green mobility

- + *Een bijdrage leveren aan de reductie van de CO₂-uitstoot in de grensregio*
- + *Verhoging van de werkgelegenheid in relevante sectoren*
- + *Transfer en valorisatie van wetenschappelijke onderzoeksresultaten; versnelde valorisatie in producten*
- + *Voorbeeldfunctie van de grensregio als het gaat om efficiënt energiegebruik en reductie van CO₂-uitstoot*

THEMATISCHE SPEERPUNTEN

VAN HET STRATEGISCH INITIATIEF „ENERGIE & CO₂-ARME ECONOMIE“

1. Energieefficiency (bebouwde omgeving, ondernemingen)

- + Energie-efficiënte productiemethoden

- + Innovatieve methoden en producten voor energieopwekking, -distributie en -opslag

- + Energie-efficiënt bouwen/saneren/wonen

- + Innovatieve technologieën voor het energetische saneren van gebouwen; maatregelen om efficiënte sanering van gebouwen te forceren

- + Innovatieve technologieën voor het beschikbaar stellen van warmte/gebruik van warmte

- + Optimalisatie van isolatiemateriaal (kosten, resources en thermische eigenschappen)

- + Innovatieve elementen en methoden voor kostenreductie van passiehuizen

- + Multifunctionele onderdelen (bouw)

2. Smart Future - Cities, Homes, Grids (Decentralisatie van de energieverzorging)

- + Intelligente producten en diensten voor een effectief management van energie en belasting

- + Optimalisatie op het gebied van intelligente stroom-, gas- en warmtenetten

3. Opwekking van hernieuwbare energie

- + Windkracht (bijv. optimalisering van systemen en componenten in windkrachtcentrales, Intelligente sturing en regeling van windkrachtcentrales)

- + Biomassa (bijv. optimalisatie van de productieprocessen van biogas, innovatieve methoden en technologieën voor het gebruik van rest- en afvalstoffen en aquatische biomassa)

+ Fotovoltaïsche cellen (bijv. optimalisatie van kristallijne zonnecellen en zonnecellen met dunne lagen, verdere ontwikkeling van de elementen van het PV-systeem en de procestechnologie)

+ Geothermie (bijv. Innovatieve boormethoden en boorgat-technologie, optimalisatie van grondstoffen voor geothermische installaties)

4. Energieomzetting, -opslag en -distributie

- + KWK

- + Power-to-Gas

- + Power-to-Heat

- + Batterijtechnologie en innovatieve opslagtechnologie

- + Duurzame en compacte conversie- en opslagtechnologie (voor gebruik in beperkte ruimtes - bijv. bestaande bebouwing)

5. Green mobility (cross-over met SI Logistiek)

- + Clean Fuels (bijv. LNG)

- + Elektromobiliteit

- + Elektro-aandrijving met accu's, hybride en plug-in-hybride-aandrijvingen en technieken

- + Waterstof/ brandstofcel

- + Alternatieve en integratieve mobiliteits- en verkeersconcepten (in de landelijke en stedelijke omgeving)

6. Cross-overs met andere sectoren

NEEMT U CONTACT MET ONS OP WIJ GEVEN U GRAAG ADVIES AANVRAAGPROCEDURE

Heeft u een idee voor een grensoverschrijdend INTERREG-project dat binnen de doelstellingen en thematische speerpunten van het strategisch initiatief "Energie & CO₂-arme economie" past?

Op de website www.deutschland-nederland.eu vindt u een voorbeeldformulier "projectconcept" waarin de belangrijkste punten zijn opgenomen die ook bij de officiële indiening van een aanvraag in acht moeten worden genomen. Neemt u bovendien contact op met het regionale programmamanagement (RPM) bij u in de buurt. Het programmamanagement zal u in het verdere aanvraagproces ondersteunen.

RPM Eems Dollard Regio

Bunderpoort 14
9693 ZG Nieuweschans
Tel +31 (0)597 521 510
edr@edr.eu

RPM Euregio Rijn-Waal

Emmericher Str. 24
47533 Kleve, Duitsland
Tel +49 (0)2821 7930 0
info@euregio.org

RPM EUREGIO

Enscheder Str. 362
48599 Gronau, Duitsland
Tel +31 (0)53 460 51 51
info@euregio.eu

RPM euregio rijn-maas-noord

Konrad-Zuse-Ring 6
41179 Mönchengladbach, Dld.
Tel +49 (0)2161 6985 505
info@euregio-rmn.de

**Meer informatie en nieuws over het
INTERREG-programma Deutschland-
Nederland vindt u op ...**

**[WWW.DEUTSCHLAND-
NEDERLAND.EU](http://WWW.DEUTSCHLAND-
NEDERLAND.EU)**

